Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

26. september 2013 *

»Selskabsret — etableringsfrihed — ellevte direktiv 89/666/EØF — offentliggørelse af regnskabsdokumenter — et kapitalselskabs filial oprettet i en anden medlemsstat — økonomisk sanktion i tilfælde af undladt offentliggørelse inden for den fastsatte frist — ret til en effektiv domstolsbeskyttelse — princippet om retten til forsvar — sanktionens passende, effektive, forholdsmæssige og afskrækkende karakter«

I sag C-418/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberlandesgericht Innsbruck (Østrig) ved afgørelse af 29. juli 2011, indgået til Domstolen den 10. august 2011, i sagen:

Texdata Software GmbH,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J. Malenovský, U. Lõhmus (refererende dommer), M. Safjan og A. Prechal,

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 27. november 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Texdata Software GmbH ved Rechtsanwälte N. Arnold og T. Raubal

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer og F. Koppensteiner, som befuldmægtigede

— Det Forenede Kongeriges regering ved S. Ossowski, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved G. Braun og K.-P. Wojcik, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 31. januar 2013,

afsagt følgende

* Processprog: tysk.

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1 og 3, TEU, artikel 49 TEUF og 54 TEUF, artikel 47 og 50 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), artikel 6, stk. 2, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der blev undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«), artikel 6 i Rådets første direktiv 68/151/EØF af 9. marts 1968 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 58, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde (EFT L 65, s. 8, herefter »første direktiv«), artikel 60a i Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), om årsregnskaberne for visse selskabsformer (EFT L 222, s. 11), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/49/EF af 18. juni 2009 (EUT L 164, s. 42, herefter »fjerde direktiv«), og af artikel 38, stk. 6, i Rådets syvende direktiv 83/349/EØF af 13. juni 1983 på grundlag af traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), om konsoliderede regnskaber (EFT L 193, s. 1, herefter »syvende direktiv«).

2 Denne anmodning er indgivet inden for rammerne af en sag, som Texdata Software GmbH (herefter »Texdata«) har anlagt med henblik på at anfægte de tvangsbøder, som selskabet er blevet pålagt af Landesgericht Innsbruck som en sanktion for ikke at have opfyldt sin forpligtelse til at fremlægge årsregnskaber for denne ret, som har ansvaret for selskabsregistret.

Retsforskrifter

International ret

3 EMRK's artikel 6, som har overskriften »Ret til retfærdig rettergang«, bestemmer i stk. 1 og 2:

»1. Enhver skal, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse, være berettiget til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig tid for en ved lov oprettet uafhængig og upartisk domstol. Dom skal afsiges i offentligt møde, men pressen og offentligheden kan udelukkes helt eller delvis fra retsforhandlingerne af hensyn til sædeligheden, den offentlige orden eller den nationale sikkerhed i et demokratisk samfund, når det kræves af hensynet til mindreårige eller til beskyttelse af parternes privatliv, eller under særlige omstændigheder i det efter rettens mening strengt nødvendige omfang, når offentlighed ville skade retfærdighedens interesser.

2. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven.«

EU-retten

Første direktiv og direktiv 2009/101/EF

4 Første direktiv blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/101/EF af 16. september 2009 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 48, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde (EUT L 258, s. 11) med virkning fra den 21. oktober 2009.

5 Artikel 2, litra f), i direktiv 2009/101 foreskriver, at medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at den obligatoriske offentlighed vedrørende selskaberne i dette direktivs artikel 1 i det mindste omfatter de regnskabsdokumenter for hvert regnskabsår, som skal offentliggøres i henhold til bl.a. fjerde og syvende direktiv.

6 Nævnte direktivs artikel 7, litra a), hvis ordlyd er den samme som ordlyden af første direktivs artikel 6, litra a), bestemmer, at medlemsstaterne fastsætter passende sanktioner i det mindste for det tilfælde, at den efter i artikel 2, litra f), i direktiv 2009/101 påbudte offentliggørelse af regnskabsdokumenter undlades.

Fjerde direktiv

7 Det bestemmes i fjerde direktivs artikel 47, at det behørigt godkendte årsregnskab og årsberetningen såvel som beretningen fra den person, der er ansvarlig for regnskabets revision, skal offentliggøres på de måder, der i overensstemmelse med første direktivs artikel 3 fastsættes i hver medlemsstats lovgivning.

8 Fjerde direktivs artikel 60a bestemmer:

»Medlemsstaterne fastlægger reglerne om de sanktioner, der skal gælde for overtrædelser af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.«

Ellevte direktiv 89/666/EØF

9 Rådets ellevte direktiv 89/666/EØF af 21. december 1989 om offentlighed vedrørende filialer oprettet i en medlemsstat af visse former for selskaber henhørende under en anden stats retsregler (EFT L 395, s. 36, herefter »ellevte direktiv«) omhandler kapitalselskabers filialer. Første, fjerde og niende betragtning dertil har følgende ordlyd:

»[…] [F]or at lette de i traktatens artikel 58 omhandlede selskabers udøvelse af etableringsfriheden er der i traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), og i den almindelige plan om ophævelse af begrænsninger i etableringsfriheden foreskrevet en samordning af de garantier, som i medlemsstaterne kræves af selskaberne til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser.

[…]

[…] [D]en manglende samordning for så vidt angår filialer, bl.a. vedrørende offentlighed, giver med hensyn til beskyttelsen af selskabsdeltagere og tredjemand anledning til visse forskelle mellem de selskaber, som opererer i andre medlemsstater gennem oprettelse af filialer, og de selskaber, som gør det gennem stiftelse af datterselskaber.

[…]

[…] [D]e nationale bestemmelser, som påbyder offentlighed med hensyn til regnskabsdokumenter vedrørende filialer, har mistet deres berettigelse, efter at der er foretaget en samordning af de nationale lovgivninger vedrørende udarbejdelse og revision af samt offentlighed med hensyn til selskabers regnskabsdokumenter; det er derfor tilstrækkeligt at offentliggøre regnskabsdokumenterne i det register, som filialen er optaget i, således som selskabet har efterprøvet og offentliggjort dem.«

10 Ellevte direktivs artikel 1, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

»1. Dokumenter og oplysninger vedrørende filialer, som er oprettet i en medlemsstat af selskaber henhørende under en anden medlemsstats retsregler, og som er omfattet af [første direktiv], offentliggøres i henhold til retsreglerne i den medlemsstat, hvor filialen er beliggende, i overensstemmelse med artikel 3 i nævnte direktiv.

2. Når reglerne for offentlighed vedrørende filialen er anderledes end for selskabet, er det reglerne for offentlighed vedrørende filialen, der gælder for transaktioner med denne.«

11 Det følger af ellevte direktivs artikel 2, stk. 1, litra g), sammenholdt med artikel 3, at den i dette direktivs artikel 1 omhandlede offentlighedsforpligtelse kun omfatter selskabets regnskabsdokumenter, således som de er udarbejdet, revideret og offentliggjort efter retsreglerne i den medlemsstat, som selskabet henhører under, i overensstemmelse med bl.a. fjerde og syvende direktiv.

12 Dette direktivs artikel 12 bestemmer, at »medlemsstaterne fastsætter passende sanktioner for det tilfælde, at den i artikel 1, 2, 3 […] påbudte offentlighed ikke efterkommes […]«.

Østrigsk ret

13 I henhold til § 277, stk. 1, i Unternehmensgesetzbuch (den østrigske firmalov, dRBl 219/1897) i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »UGB«), påhviler det kapitalselskabernes retlige repræsentanter efter behandlingen på selskabets generalforsamling, dog senest ni måneder efter opgørelsesdatoen, at indgive årsregnskab, årsberetning og i påkommende tilfælde selskabets Corporate Governance beretning, forsynet med revisionspåtegning, påtegning om afvisning eller forbehold, til den registeransvarlige ret ved selskabets hjemsted.

14 UGB's § 280a med overskriften »Offentlighed vedrørende filialer af udenlandske kapitalselskaber« bestemmer, at repræsentanterne for filialer af udenlandske kapitalselskaber i medfør af UGB's §§ 277, 281 og 282 skal offentliggøre en tysksproget version af regnskabsdokumenterne, således som de er udarbejdet, revideret og offentliggjort efter de retsregler, der finder anvendelse ved selskabets hovedsæde.

15 UGB's § 283 med overskriften »tvangsbøder« har efter ændring ved Budgetbegleitgesetz (BGBl. I, 111/2010, den østrigske finanslov for 2011, herefter »BBG«) følgende ordlyd:

»1. Til sikring af, at direktionens medlemmer (et anpartsselskabs direktør) eller likvidator, med forbehold af de almindelige selskabsretlige bestemmelser, rettidigt opfylder §§ […] 277-280, at bestyrelsesmedlemmer opfylder § 270, og at den person, der har bemyndigelse til at repræsentere en indenlandsk filial af et udenlandsk kapitalselskab, opfylder § 280a, kan retten fastsætte tvangsbøder på mellem 700 og 3 600 EUR. Tvangsbøden pålægges efter offentliggørelsesfristens udløb. Tvangsbøde pålægges hver anden måned, indtil de nævnte organer har opfyldt deres forpligtelser.

2. Har den i stk. 1 nævnte offentliggørelse ikke fundet sted inden offentliggørelsesfristens sidste dag, pålægges en tvangsbøde på 700 EUR ved kendelse uden nogen forudgående procedure, forudsat at offentliggørelsen ikke er kommet til rettens kundskab dagen før udstedelsen af pålæg om tvangsbøde. Der kan ses bort fra kendelsen om tvangsbøde, hvis det i stk. 1 nævnte organ var åbenbart forhindret i rettidigt at efterkomme offentlighedsforpligtelserne som følge af en uforudseelig og uundgåelig hændelse. I så fald kan kendelsen om tvangsbøde – såfremt offentliggørelsen endnu ikke har fundet sted – suspenderes i indtil fire uger efter, at forhindringerne for offentliggørelsen ikke længere foreligger. Kendelsen om tvangsbøde forkyndes ligesom en stævning. Det pågældende organ kan inden for 14 dage gøre indsigelse mod kendelsen om tvangsbøde, der ellers får retskraft. Der skal i indsigelsen

anføres en begrundelse for den manglende opfyldelse af de i stk. 1 nævnte forpligtelser. Efter indsigelsesfristens udløb kan der bevilges genindsættelse i tidligere rettigheder (restitutio in integrum) […] Indgives en indsigelse for sent eller uden nogen form for begrundelse, afvises den ved kendelse.

3. Indgives en begrundet indsigelse rettidigt, suspenderes kendelsen om tvangsbøde. Der træffes afgørelse om idømmelsen af tvangsbøde ved kendelse under en ordinær procedure. Findes der ikke grund til at indstille tvangsbødeproceduren, kan der – uden forudgående udtrykkelig begæring – ikendes en tvangsbøde på mellem 700 og 3 600 EUR. Idømmelsen af en tvangsbøde under en ordinær procedure kan påkæres af det pågældende organ […]

4. Har offentliggørelse endnu ikke fundet sted to måneder efter offentliggørelsesfristens udløb, pålægges en yderligere en tvangsbøde på 700 EUR ved kendelse. Det samme gælder for hver gang, der er forløbet to måneder, uden at offentliggørelsen har fundet sted; påkæres en sådan idømmelse af tvangsbøde, offentliggøres kendelsen om idømmelse af tvangsbøden.

[…]

6. Tvangsbøderne skal også fuldbyrdes, når de personer, som er idømt dem, har opfyldt deres forpligtelser, eller opfyldelsen ikke længere er mulig.

7. De forpligtelser, der er pålagt de retlige repræsentanter i henhold til §§ […] 277-280a, påhviler også selskabet. Såfremt selskabet ikke opfylder disse forpligtelser via dets organer, finder stk. 1-6 analog anvendelse på selskabet, således at det samtidigt idømmes tvangsbøde.«

16 Det fremgår af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at ifølge overgangsbestemmelserne vedrørende den nye affattelse af UGB's § 283 er denne paragraf, som ændret ved BBG, trådt i kraft den 1. januar 2011, og den finder kun anvendelse på overtrædelser, som har fundet sted efter denne dato. Det følger dog af bemærkningerne til regeringens lovforslag vedrørende BBG, at i tilfælde, hvor en offentliggørelsesforpligtelse ikke var opfyldt i perioden mellem den 1. januar 2011 til og med den 28. februar 2011, kunne en tvangsbødeprocedure tidligst indledes den 1. marts 2011 og udelukkende ved kendelse.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

17 Texdata er et tysk anpartsselskab, som markedsfører og udvikler software. Selskabet udøver virksomhed i Østrig gennem en filial, som siden den 4. marts 2008 har været optaget i det østrigske selskabsregister som filial af et selskab etableret i en anden medlemsstat.

18 Ved to kendelser af 5. maj 2011 idømte Landesgericht Innsbruck nævnte selskab to tvangsbøder i henhold til UGB's § 283, stk. 2, som ændret ved BBG, på hver 700 EUR med den begrundelse, at det ikke havde fremlagt årsregnskab for de to regnskabsår, der afsluttedes henholdsvis den 31. december 2008 og den 31. december 2009, inden for den fastsatte frist, hvilket ifølge overgangsbestemmelserne vil sige enten før den 28. februar 2011 eller dagen før afsigelsen af disse kendelser.

19 Den 23. maj 2011 indgav Texdata rettidigt indsigelser mod de nævnte to kendelser til samme ret. Til støtte for indsigelserne anførte selskabet dels, at pålæggelsen af sanktioner for overtrædelse af den offentliggørelsesforpligtelse, der er omhandlet i UGB's § 283, som ændret ved BBG, var ulovlig på grund af manglende forudgående udtrykkelig begæring, dels at årsregnskaberne var blevet fremlagt inden for fristen for Amtsgericht Karlsruhe (Tyskland), som har den stedlige kompetence i forhold til selskabets hovedsæde, og at de længe havde været tilgængelige via elektronisk dataoverførsel fra sidstnævnte ret.

20 Samme dag fremlagde Texdata de omhandlede årsregnskaber for Landesgericht Innsbruck, som opførte dem i selskabsregistret den 25. og 26. maj 2011.

21 Ved to afgørelser af 25. maj 2011 besluttede nævnte ret at suspendere de to kendelser af 5. maj 2011 på grund af de rettidigt indgivne indsigelser. I betragtning af, at de omtvistede årsregnskaber var blevet fremlagt efter fristens udløb, pålagde denne ret imidlertid inden for rammerne af en ordinær procedure på ny to tvangsbøder på samme beløb i henhold til UGB's § 283, stk. 3 og 7, som ændret ved BBG.

22 Texdata har påkæret disse afgørelser til den forelæggende ret, som er i tvivl om, hvorvidt den østrigske sanktionsordning, som efter ændringerne i 2011 foreskriver, at et selskab, som undlader at fremlægge sit årsregnskab for den kompetente ret, straks pålægges en tvangsbøde, er forenelig med EU-retten.

23 Nævnte ret har anført, at der før reformen i 2011 var opstået en praksis blandt de østrigske selskabsregisteransvarlige retter, hvorefter der ved udløbet af den i UGB's § 277 og § 283, stk. 1, fastsatte frist på ni måneder blev sendt en uformel udtrykkelig begæring til det forsømmelige selskab med en yderligere frist på fire uger. Hvis forsømmelsen fortsat bestod ved udløbet af denne frist, blev der sendt en ny udtrykkelig begæring om at fremlægge hele årsregnskabet inden for en fastsat frist eller at godtgøre, at denne forpligtelse ikke gjorde sig gældende, idet man ellers ville risikere en tvangsbøde.

24 Den forelæggende ret har anført følgende omstændigheder, som den anser for at udgøre »strukturelle mangler« ved den nationale procedure, nemlig for det første de vidtgående formalitetskrav, der følger dels af afvisningen af for sent indgivne eller ubegrundede indsigelser, dels forbuddet mod at fremføre nye anbringender i forbindelse med kæremål, medmindre der foreligger en undskyldelig omstændighed for undladelsen, for det andet den manglende garanti for afholdelse af et retsmøde, for det tredje tilsidesættelse af retten til forsvar som følge af manglende mulighed for at fremsætte bemærkninger, før tvangsbøden pålægges, for det fjerde en retlig formodning for ansvar, som bevirker, at bevisbyrden påhviler selskabet, for det femte urimelige forældelsesfrister og manglende forudgående udtrykkelig begæring, hvilket medfører retlig usikkerhed for selskaber, som er etableret i en anden medlemsstat, og for det sjette den omstændighed, at der kan pålægges nye tvangsbøder, hvis tilsidesættelsen fortsætter, uden at de oprindelige bødepålæg tillægges materiel retskraft.

25 Under disse omstændigheder har Oberlandesgericht Innsbruck besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er EU-retten på sit nuværende udviklingstrin, især:

[a)] etableringsfriheden i henhold til artikel 49 TEUF og 54 TEUF

[b)] det almindelige retsprincip (artikel 6, stk. 3, TEU) om effektiv retsbeskyttelse (effektivitetsprincippet)

[c)] princippet om retten til forsvar i henhold til [chartrets] artikel 47, stk. 2, i (artikel 6, stk. 1, TEU) og [EMRK's] artikel 6, stk. 2 (artikel 6, stk. 1, TEU)

[d)] forbuddet mod dobbeltstraf [ne bis in idem] i [chartrets] artikel 50 eller

[e)] kravene til sanktionerne i offentlighedsproceduren i henhold til artikel 6 i [første direktiv], artikel 60a i [fjerde direktiv] og artikel 38, stk. 6, i [syvende direktiv],

til hinder for en national ordning, hvorefter det kræves, at den kompetente registeransvarlige ret ved overskridelse af den lovmæssige frist på ni måneder for udarbejdelse og offentliggørelse af årsregnskabet over for denne registeransvarlige ret,

— uden forinden at give mulighed for stillingtagen til, om der består en offentlighedspligt, eller at gøre eventuelle hindringer for offentliggørelsen gældende, især uden først at undersøge, om dette årsregnskab allerede er blevet forelagt den registeransvarlige ret ved selskabets hovedsæde, og

— uden forudgående individuel udtrykkelig begæring til selskabet eller dets tegningsberettigede organer om at efterkomme offentlighedspligten,

straks pålægger selskabet og hvert af de tegningsberettigede organer en bøde på mindst 700 EUR ud fra den retlige fiktion, at selskabet og dets tegningsberettigede organer, medmindre det modsatte bevises, culpøst har undladt offentliggørelsen, og som for hver efterfølgende forsinkelse på to måneder kræver, at selskabet og hvert af dets tegningsberettige organer straks pålægges yderligere bøder på mindst 700 EUR ud fra den retlige fiktion, at selskabet og dets tegningsberettigede organer, igen medmindre det modsatte bevises, culpøst har undladt offentliggørelsen?«

Formaliteten med hensyn til anmodningen om præjudiciel afgørelse

26 For det første har den østrigske regering gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling, under anførelse af, at den forelæggende ret har gengivet den nationale lovgivning, der finder anvendelse i hovedsagen, ukorrekt, hvorfor det synes meget lidt sandsynligt, at Domstolen kan give et brugbart og ikke rent hypotetisk svar på de forelagte spørgsmål.

27 Desuden fremgår det ifølge denne regering af nævnte anmodning, navnlig den del af spørgsmålet, der vedrører effektivitetsprincippet, at den lægger op til, at Domstolen skal fortolke national ret. Det tilkommer imidlertid udelukkende medlemsstaternes retsinstanser at afgøre, om en given national lovgivning konkret opfylder kravene vedrørende ækvivalens og effektivitet.

28 I denne henseende skal der mindes om, at den i artikel 267 TEUF fastsatte procedure ifølge fast retspraksis er baseret på en klar adskillelse mellem de nationale retters og Domstolens funktioner, idet sidstnævnte alene har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende fortolkningen og gyldigheden af de af denne artikel omfattede EU-retsakter. I denne forbindelse tilkommer det ikke Domstolen at tage stilling til fortolkningen af national ret eller at afgøre, hvorvidt den fortolkning, den nationale ret lægger til grund, er korrekt (jf. bl.a. dom af 18.1.2007, sag C-220/05, Auroux m.fl., Sml. I, s. 385, præmis 25, af 7.10.2010, sag C-515/08, dos Santos Palhota m.fl., Sml. I, s. 9133, præmis 18, og af 21.10.2010, sag C-81/09, Idryma Typou, Sml. I, s. 10161, præmis 35).

29 Heraf følger, at det tilkommer Domstolen at tage hensyn til de faktiske omstændigheder og de retsregler, som ifølge forelæggelsesafgørelsen er baggrunden for de præjudicielle spørgsmål (jf. dom af 29.4.2004, forenede sager C-482/01 og C-493/01, Orfanopoulos og Oliveri, Sml. I, s. 5257, præmis 42, og af 23.4.2009, forenede sager C-378/07 - C-380/07, Angelidaki m.fl., Sml. I, s. 3071, præmis 48). Domstolen skal derfor holde sig til den fortolkning af den østrigske lovgivning, som fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, og som udgør en præmis for det forelagte spørgsmål.

30 Med hensyn til argumentet, hvorefter der er lagt op til, at Domstolen skal fortolke national ret, er det tilstrækkeligt at bemærke, at det fremgår af selve ordlyden, at det præjudicielle spørgsmål sigter til fortolkning af EU-retlige bestemmelser og principper.

31 For det andet har Det Forenede Kongeriges regering – uden udtrykkeligt at rejse en formalitetsindsigelse – bemærket, at visse dele af det præjudicielle spørgsmål ikke er relevante for afgørelsen af tvisten i hovedsagen, enten fordi de henviser til direktiver, som ikke finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i det foreliggende tilfælde, eller fordi de vedrører situationer, som ikke foreligger i hovedsagen.

32 Navnlig har denne regering gjort gældende, at første og syvende direktiv ikke finder anvendelse på omstændighederne i hovedsagen, hvilket derimod er tilfældet for så vidt angår ellevte direktiv, som den forelæggende ret ikke har nævnt.

33 Desuden bør Domstolen ikke tage hensyn til de østrigske bestemmelser, der forskriver mulighed for såvel at pålægge både selskabet og dets tegningsberettigede organer tvangsbøder som at pålægge nye tvangsbøder hver anden måned, hvis tilsidesættelsen fortsætter, for så vidt som de synes ikke at finde anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen.

34 Endvidere har Det Forenede Kongeriges regering givet udtryk for at betvivle, at den nationale lovgivning, som trådte kraft den 1. januar 2011, kan finde anvendelse med tilbagevirkende kraft på tilsidesættelsen af forpligtelsen til at fremlægge regnskaberne for de regnskabsår, der afsluttedes henholdsvis den 31. december 2008 og den 31. december 2009.

35 Med hensyn til relevansen af de påberåbte bestemmelser fremgår det af fast retspraksis, at den omstændighed, at den forelæggende ret har udformet et præjudicielt spørgsmål under henvisning til bestemte EU-retlige bestemmelser, ikke er til hinder for, at Domstolen oplyser denne ret om alle de fortolkningselementer, der kan være til nytte ved afgørelsen af den sag, som verserer for denne, uanset om den henviser til dem i sine spørgsmål (jf. bl.a. dom af 21.2.2006, sag C-152/03, Ritter-Coulais, Sml. I, s. 1711, præmis 29, af 10.2.2011, forenede sager C-307/09 - C-309/09,Vicoplus m.fl., Sml. I, s. 453, præmis 22, og af 22.3.2012, sag C-248/11, Nilaş m.fl., EU:C:2012:166, præmis 31). Det tilkommer herved Domstolen ud fra samtlige de oplysninger, der er fremlagt af den nationale ret, navnlig af forelæggelsesafgørelsens præmisser, at udlede de EU-retlige elementer, som det under hensyn til sagens genstand er nødvendigt at fortolke (jf. bl.a. dom af 27.10.2009, sag C-115/08, ČEZ, Sml. I, s. 10265, præmis 81, og Idryma Typou-dommen, præmis 31).

36 Følgelig kan det første af de argument, som Det Forenede Kongeriges regering har fremført, ikke påvirke spørgsmålet, om anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

37 Med hensyn til de hypotetiske situationer bemærkes, at den forelæggende ret har påberåbt sig den nationale lovgivning, der er gengivet i denne doms præmis 33, bl.a. med henblik på en prøvelse af, om de er forenelige med princippet ne bis in idem.

38 Det følger af dette princip, at ingen i en straffesag på ny skal kunne stilles for en domstol eller dømmes for en lovovertrædelse, for hvilken den pågældende allerede er blevet endeligt frikendt eller domfældt i en af Unionens medlemsstater i overensstemmelse med lovgivningen.

39 Således som det fremgår af de faktiske omstændigheder, der er opsummeret i denne doms præmis 18-21 og bekræftet af Texdata og den østrigske regering under retsmødet, blev selskabet imidlertid dømt til at betale to tvangsbøder for to forskellige perioder, nemlig 2008 og 2009. Da Texdata opfyldte sin forpligtelse kort tid efter afsigelsen af de omtvistede kendelser, foreligger der ikke flere sanktioner for samme periode.

40 Under disse omstændigheder må det fastslås, at det forelagte spørgsmåls litra d) vedrørende fortolkningen af princippet ne bis in idem ikke kan antages til realitetsbehandling.

41 Endelig bemærkes med hensyn til den påståede anvendelse af den omhandlede nationale lovgivning med tilbagevirkende kraft, at Domstolen allerede har fastslået, at fastlæggelsen af den tidsmæssigt anvendelige nationale lovgivning er et spørgsmål om fortolkning af national lovgivning, som derfor ikke henhører under Domstolens kompetence i forbindelse med en anmodning om præjudiciel afgørelse (dom af 21.10.2010, sag C-467/08, Padawan, Sml. I, s. 10055, præmis 24).

42 Det følger af de foregående bemærkninger, at den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling med undtagelse af spørgsmålets litra d) vedrørende fortolkningen af princippet ne bis in idem.

Om det præjudicielle spørgsmål

Om de anvendelige bestemmelser

43 Med henblik på at give den forelæggende ret et brugbart svar, og henset til den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 35, skal det indledningsvis afgøres, om de direktivbestemmelser, som den forelæggende ret anmoder om en fortolkning af, finder anvendelse på en situation som den, der er omhandlet i hovedsagen, hvor en i Østrig beliggende filial til et kapitalselskab, som er etableret i Tyskland, har tilsidesat sin forpligtelse til at offentliggøre sine årsregnskaber for regnskabsårene 2008 og 2009.

44 Det må i denne henseende konstateres, at en sådan situation specifikt er reguleret af ellevte direktiv, og nærmere bestemt af dets artikel 1, som i det væsentlige bestemmer, at dokumenter vedrørende en filial som den, der er omhandlet i hovedsagen, offentliggøres i henhold til retsreglerne i den medlemsstat, hvor filialen er beliggende, og af dets artikel 12, hvorefter medlemsstaterne fastsætter passende sanktioner for det tilfælde, at den i bl.a. artikel 1 påbudte offentlighed ikke efterkommes.

45 I betragtning af, at de nævnte bestemmelser specifikt omhandler de faktiske omstændigheder i tvisten i hovedsagen, må denne tvist anses for at være reguleret af disse bestemmelser, men ikke af bestemmelserne i direktiv 2009/101 eller i fjerde og syvende direktiv, som ganske vist også foreskriver offentliggørelsesforpligtelser, men som ikke lige så specifikt vedrører en situation som den, der er omhandlet i hovedsagen.

46 Det følger af det foregående, at det præjudicielle spørgsmål skal opfattes således, at det nærmere bestemt tilsigter en afklaring af, om EU-retten, navnlig artikel 49 TEUF og 54 TEUF, princippерne om effektiv retsbeskyttelse og om retten til forsvar samt ellevte direktivs artikel 12, skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, som den i hovedsagen omhandlede, som ved overskridelse af en frist på ni måneder for offentliggørelse af regnskabsdokumenter foreskriver, at et kapitalselskab, hvis filial er beliggende i den pågældende medlemsstat, straks pålægges en bøde på mindst 700 EUR uden forudgående udtrykkelig begæring, og uden at selskabet gives mulighed for stillingtagen til den tilsidesættelse, det foreholdes.

47 Da den i hovedsagen omhandlede nationale ordning vedrører sanktioner for tilsidesættelse af den forpligtelse, der påhviler udenlandske kapitalselskabers filialer, til at offentliggøre deres årsregnskaber, og denne forpligtelse er harmoniseret i medfør af ellevte direktiv, skal spørgsmålets litra e) vedrørende fortolkningen af nævnte direktiv besvares først. Dernæst skal spørgsmålets litra a) undersøges, dvs. hvorvidt den nævnte ordning udgør en restriktion for etableringsfriheden, således som denne er fastsat i artikel 49 TEUF og 54 TEUF. Til sidst behandles spørgsmålets litra b) og c) om, hvorvidt princippерne om effektiv retsbeskyttelse og om retten til forsvar finder anvendelse og eventuelt er tilsidesat.

Om ellevte direktiv

48 Ellevte direktivs artikel 1 foreskriver offentlighed for filialer, som er oprettet i én medlemsstat af selskaber henhørende under en anden medlemsstats retsregler. Denne forpligtelse er gennemført i østrigsk ret ved UGB's § 277, stk. 1, og § 280a.

49 Ifølge ellevte direktivs artikel 12 skal medlemsstaterne sørge for at fastsætte passende sanktioner for det tilfælde, at den påbudte offentliggørelse af regnskabsdokumenter ikke efterkommes. Nævnte forordning indeholder imidlertid ikke mere præcise bestemmelser med hensyn til fastsættelsen af nævnte nationale sanktioner og fastsætter navnlig ikke noget udtrykkeligt kriterium med hensyn til bedømmelsen af, hvorvidt sådanne sanktioner er forholdsmæssigt afpassede.

50 Under disse omstændigheder bemærkes, at medlemsstaterne, som valget af sanktioner tilkommer, skal tilstræbe at hindre overtrædelser af EU-retten ved hjælp af sanktioner af en effektiv, forholdsmæssig og afskrækkende karakter (jf. i denne retning dom af 3.5.2005, forenede sager C-387/02, C-391/02 og C-403/02, Berlusconi m.fl., Sml. I, s. 3565, præmis 65).

51 Domstolen har navnlig fastslået, at sanktionerne skal tilpasses overtrædelsernes grovhed, bl.a. ved at sikre en tilstrækkelig afskrækkende virkning, samtidig med at det generelle proportionalitetsprincip overholdes (jf. analogt dom af 25.4.2013, sag C-81/12, Asociația Accept, EU:C:2013:275, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).

52 I denne henseende må de restriktive foranstaltninger, der er tilladt i den nationale lovgivning, således ikke overskride grænserne for, hvad der er passende og nødvendigt for gennemførelsen af de formål, der lovligt tilsigtes med denne lovgivning, hvilket forudsætter, at der, såfremt det er muligt at vælge mellem flere egnede foranstaltninger, skal vælges den mindst bebyrdende foranstaltning, og at de byrder, som pålægges, ikke må være uforholdsmæssige i forhold til de tilsigtede formål (jf. i denne retning dom af 9.3.2010, forenede sager C-379/08 og C-380/08, ERG m.fl., Sml. I, s. 2007, præmis 86, og af 9.2.2012, sag C-210/10, Urbán, EU:C:2012:64, præmis 24).

53 I det foreliggende tilfælde bemærkes, at det fremgår af både artikel 50, stk. 2, litra g), TEUF, på grundlag af hvilken selskabsretsdirektiverne er vedtaget, og af fjerde betragtning til ellevte direktiv, at formålet med selskabernes offentliggørelse er beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser.

54 Domstolen har allerede haft anledning til at fastslå, at det udgør et grundlæggende princip, at årsregnskaberne skal give et pålideligt billede af det pågældende selskabs aktiver og passiver, dets økonomiske stilling samt resultat (jf. dom af 27.6.1996, sag C-234/94, Tomberger, Sml. I, s. 3133, præmis 17, berigtiget ved kendelse af 10.7.1997, og af 7.1.2003, sag C-306/99, BIAO, Sml. I, s. 1, præmis 72, samt dommen i sagen Berlusconi m.fl., præmis 54). Offentliggørelsen heraf skal først og fremmest informere tredjemænd, som ikke har eller ikke kan få tilstrækkeligt kendskab til selskabets regnskabsmæssige og økonomiske situation (dom af 4.12.1997, sag C-97/96, Daihatsu Deutschland, Sml. I, s. 6843, præmis 22).

55 Det tilkommer den forelæggende ret at afgøre, om tilsidesættelsen af forpligtelsen til at offentliggøre regnskabsdokumenter ved anvendelse af den sanktionsordning, der er fastsat i UGB's § 283, som ændret ved BBG, sanktioneres på materielle og processuelle betingelser, som tillægger sanktionen en effektiv, forholdsmæssig og afskrækkende karakter. Domstolen kan imidlertid forsyne den nationale ret med alle de EU-retlige fortolkningselementer, som kan være hensigtsmæssige for den ved dens afgørelse (Asociația Accept-dommen, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).

56 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at den del af den omhandlede lovgivning, der er relevant for hovedsagen, foreskriver, at den registeransvarlige ret i tilfælde, hvor den påbudte offentliggørelse af regnskabsdokumenter ikke er efterkommet senest ni måneder efter opgørelsesdatoen, skal pålægge det berørte selskab en tvangsbøde på mindst 700 EUR ved kendelse uden hverken forudgående udtrykkelig begæring eller mulighed for at blive hørt. Det berørte selskab kan inden for en frist på 14 dage indgive begrundede indsigelser mod kendelsen, hvorved denne suspenderes, og en ordinær procedure indledes. Hvis indsigelserne ikke er velbegrundede, kan der ikendes en tvangsbøde på mellem 700 og 3 600 EUR.

57 For det første bemærkes med hensyn til den tvangsbøde på mindst 700 EUR, som automatisk pålægges i tilfælde, hvor offentliggørelse ikke finder sted inden for den fastsatte frist, at et sådant beløb ifølge Kommissionen svarer til det gennemsnitlige beløb, som medlemsstaterne fastsætter for tilsidesættelse af offentliggørelsesforpligtelsen. Således som denne institution med rette har gjort gældende, skal denne sanktions strenghed tilpasses de finansielle interesser og de finansielle risici, som handelspartnerne og berørte personer løber, hvis et selskabs reelle finansielle situation ikke offentliggøres. Under disse omstændigheder tilkommer det den forelæggende ret at vurdere, om det idømte beløb er for højt i forhold til det lovligt forfulgte formål.

58 Med hensyn til den omstændighed, at de nationale retter, som det påhviler at pålægge nævnte tvangsbøde, ikke har mulighed for at fravige minimumsbeløbet herfor under hensyntagen til sagens konkrete omstændigheder, bemærkes, at hvis det berørte selskab fremsætter begrundede indsigelser mod den tvangsbøde, som det er pålagt, indledes den ordinære procedure, som giver den kompetente ret mulighed for at tage hensyn til sagens konkrete omstændigheder.

59 For det andet bemærkes med hensyn til den frist på ni måneder efter opgørelsesdatoen, inden for hvilken offentliggørelsen skal finde sted, at den synes at være tilstrækkeligt lang til, at selskaberne har mulighed for at opfylde deres offentliggørelsesforpligtelse, og at den ikke giver anledning til at betvivle, at den i hovedsagen omhandlede sanktionsordning har en forholdsmæssig karakter. Som generaladvokaten har anført i punkt 50 i forslaget til afgørelse, ville en længere frist nemlig kunne bringe beskyttelsen af tredjemands interesser i fare, for så vidt som tredjemand ikke ville få adgang til de seneste oplysninger og dermed kendskab til det pågældende selskabs reelle situation.

60 For det tredje bemærkes, at det ud fra den synsvinkel, hvorefter det skal vurderes, om det er muligt at anvende mindre indgribende foranstaltninger, kan vise sig at have betydning, at den tidligere ordning ifølge den østrigske regerings forklaringer under retsmødet ikke var ret effektiv, eftersom under halvdelen af de selskaber, som offentliggørelsesforpligtelsen påhvilede, efterkom denne forpligtelse inden for den fastsatte frist. Ifølge denne regering var Republikken Østrig følgelig nødt til at ændre den sanktionsordning, som gjaldt før 2011, for at sikre overholdelse af offentliggørelsesforpligtelsen på en mere effektiv måde. Det tilkommer imidlertid den forelæggende ret at efterprøve, om den i hovedsagen omhandlede sanktionsordning har en tilstrækkeligt afskrækkende karakter til at sikre overholdelse af offentliggørelsesforpligtelsen på en effektiv måde.

61 Henset til det foregående og med forbehold af den prøvelse, som det tilkommer den forelæggende ret at foretage, må ellevte direktivs artikel 12 anses for ikke at være til hinder for en sanktionsordning som den i hovedsagen omhandlede.

Om etableringsfriheden

62 Med hensyn til etableringsfriheden ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 49 TEUF og 54 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en sanktionsordning som den, der er fastsat i UGB's § 283, som ændret ved BBG, navnlig med den begrundelse, at den også fastsætter sanktioner grundet manglende offentliggørelse for selskaber, som henhører under lovgivningen i en anden medlemsstat end Republikken Østrig, men som har filialer i sidstnævnte medlemsstat, selv om deres årsregnskaber allerede er offentliggjort og er tilgængelige ved registret, hvor de nævnte selskaber har deres hovedsæde.

63 I denne forbindelse mindes om, at artikel 49 TEUF kræver ophævelse af restriktioner for etableringsfriheden. Ifølge artikel 54 TEUF er selskaber, som er stiftet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Unionen, sidestillede for så vidt angår anvendelsen af traktatens bestemmelser om etableringsfrihed med fysiske personer, som er statsborgere i en medlemsstat. For selskaber

indebærer denne frihed ret til at udøve virksomhed i den pågældende medlemsstat via et datterselskab, en filial eller et agentur (jf. dom af 25.2.2010, sag C-337/08, X Holding, Sml. I, s. 1215, præmis 17, og af 25.4.2013, sag C-64/11, Kommissionen mod Spanien, præmis 23).

64 Det følger af fast retspraksis, at alle foranstaltninger, som forbyder, medfører ulemper for eller gør udøvelsen af etableringsfriheden mindre interessant, skal anses for restriktioner for denne frihed i artikel 49 TEUF's forstand (jf. bl.a. Idryma Typou-dommen, præmis 54, dom af 29.11.2011, sag C-371/10, National Grid Indus, EU:C:2012:64, præmis 36, og dommen i sagen Kommissionen mod Spanien, præmis 26).

65 Filialer, som er oprettet i Østrig af selskaber, der henhører under en anden medlemsstats lovgivning, er pålagt en offentliggørelsesforpligtelse i henhold til UGB's § 280a, som gennemfører ellevte direktivs artikel 1 i national ret, og hvis forenelighed med direktivet er ubestridt.

66 Hovedsagen omhandler derimod den sanktionsordning, der finder anvendelse i tilfælde, hvor offentliggørelsesforpligtelsen i henhold til UGB's § 283, som ændret ved BBG, ikke efterkommes. Som det fremgår af denne doms præmis 15, foreskriver bestemmelserne i nævnte § 283, at en tvangsbøde på 700 EUR pålægges ved kendelse uden forudgående procedure, hvis regnskabsdokumenterne ikke er fremlagt for den selskabsregisteransvarlige ret ved udløbet af fristen for offentliggørelse, og hvis ingen uforudsigelig eller uundgåelig hændelse er påberåbt. Tvangsbøden skal gentages hver anden måned, indtil offentliggørelsesforpligtelsen opfyldes. Det berørte selskab eller organ har en frist på 14 dage til at indgive indsigelser mod kendelsen om tvangsbøde. Indsigelser suspenderer fuldbyrdelsen af tvangsbøden og bevirker, at en ordinær procedure indledes.

67 I denne forbindelse bemærkes for det første, at den i hovedsagen omhandlede sanktionsordning finder anvendelse uden forskel på selskaber, som er etableret i Østrig, og selskaber, som er etableret i andre medlemsstater og har oprettet filialer i Østrig. Denne ordning sætter derfor ikke selskaber, som er etableret i andre medlemsstater end Republikken Østrig og har en filial beliggende i sidstnævnte medlemsstat, i en faktisk eller retligt mindre favorabel situation i forhold til selskaber, som er etableret i Østrig.

68 For det andet bemærkes, således som Kommissionen med rette har anført, at der ikke pålægges nogen sanktion, hvis det pågældende selskab opfylder sin retlige offentliggørelsesforpligtelse, således som den følger af EU-retten og finder anvendelse i alle medlemsstaterne. Således kan en eventuel sanktion hverken forbyde et selskab, som henhører under en medlemsstats retsregler, forhindre det i eller afskrække det fra at etablere sig ved oprettelse af en filial på en anden medlemsstats område.

69 Heraf følger, at en sanktionsordning som den, der er fastsat i UGB's § 283, som ændret ved BBG, ikke kan anses for at udgøre en restriktion for etableringsfriheden. Følgelig er artikel 49 TEUF og 54 TEUF ikke til hinder for en sådan ordning.

Om principperne om effektiv retsbeskyttelse og om retten til forsvar

70 Med spørgsmålets litra b) og c) ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om det almindelige princip om effektiv retsbeskyttelse og princippet om retten til forsvar, som er fastsat i chartrets artikel 47 og EMRK's artikel 6, stk. 2, skal fortolkes således, at de er til hinder for en sanktionsordning som den, der er fastsat i UGB's § 283, som ændret ved BBG, og som finder anvendelse i tilfælde, hvor forpligtelsen til offentliggørelse af regnskabsdokumenter ikke opfyldes.

71 Ifølge chartrets artikel 51, stk. 1, er bestemmelserne heri udelukkende rettet til medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten.

72 I denne forbindelse bemærkes, at det i det væsentlige følger af Domstolens faste praksis, at de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved Unionens retsorden, kan anvendes i alle situationer, der reguleres af EU-retten, men ikke uden for sådanne situationer. Det er af denne grund, at Domstolen allerede har udtalt, at den ikke kan bedømme en national lovgivning i henhold til chartret, når denne lovgivning ikke er omfattet af EU-retten. Når en sådan lovgivning er omfattet af EU-rettens anvendelsesområde, skal Domstolen derimod inden for rammerne af en anmodning om præjudiciel afgørelse give alle de oplysninger med hensyn til fortolkningen, som kræves, for at den nationale ret kan vurdere, om denne lovgivning er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, som Domstolen skal beskytte (jf. bl.a. dom af 26.2.2013, sag C-617/10, Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).

73 Domstolen har ligeledes haft anledning til – i lyset af denne retspraksis og de forklarende bemærkninger til chartrets artikel 51 – at fastslå, at de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartret, skal efterleves, når en national lovgivning falder ind under EU-rettens anvendelsesområde. Den omstændighed, at EU-retten finder anvendelse, indebærer med andre ord, at de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartret, finder anvendelse (jf. i denne retning Åkerberg Fransson-dommen, præmis 20 og 21).

74 Med hensyn til det foreliggende tilfælde vedrører tvisten i hovedsagen en sanktion, som er pålagt for manglende opfyldelse af den offentliggørelsesforpligtelse, der er fastsat i ellevte direktiv. Som det fremgår af denne doms præmis 49, har EU-lovgiver ved ellevte direktivs artikel 12 overladt det til medlemsstaterne at sørge for at fastsætte passende sanktioner, dvs. sanktioner med en effektiv, forholdsmæssig og afskrækkende karakter, med henblik på at sikre opfyldelse af offentliggørelsesforpligtelsen. Disse sanktioner er fastsat ved UGB's § 283, som ændret ved BBG.

75 Heraf følger, at den østrigske lovgivning, som er omhandlet i hovedsagen, er resultatet af en gennemførelse af EU-retten i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i chartrets artikel 51, stk. 1.

76 Følgelig finder chartrets bestemmelser anvendelse på omstændighederne i tvisten i hovedsagen.

77 For så vidt angår princippet om effektiv retsbeskyttelse skal enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, ifølge chartrets artikel 47, stk. 1, have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

78 Med henblik på overholdelse inden for Unionen af denne grundlæggende rettighed pålægger artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU medlemsstaterne at tilvejebringe den nødvendige adgang til domstolsprøvelse for at sikre en effektiv retsbeskyttelse på de områder, der er omfattet af EU-retten.

79 Med hensyn til princippet om retten til forsvar har Domstolen fastslået, at det skal respekteres i enhver procedure, som kan føre til, at der pålægges sanktioner, navnlig bøder eller tvangsbøder (jf. i denne retning dom af 2.10.2003, sag C-194/99 P, Thyssen Stahl mod Kommissionen, Sml. I, s. 10821, præmis 30, og af 8.2.2007, sag C-3/06 P, Groupe Danone mod Kommissionen, Sml. I, s. 1331, præmis 68).

80 For det første bemærkes med hensyn til spørgsmålet, om fristen på 14 dage for at gøre indsigelse mod sanktionen for manglende offentliggørelse inden for den fastsatte frist er forenelig med princippet om effektiv retsbeskyttelse, at den fastsatte frist skal være tilstrækkeligt lang til at forberede og iværksætte et effektivt retsmiddel i praksis (dom af 28.7.2011, sag C-69/10, Samba Diouf, Sml. I, s. 7151, præmis 66).

81 I betragtning af, at offentliggørelsesforpligtelsen i princippet finder anvendelse på enhver filial som den, der er omhandlet i hovedsagen, at den er lovformelig og almindeligt kendt af de berørte, at der i østrigsk ret er fastsat en frist på ni måneder efter opgørelsesdatoen for denne offentliggørelse, og at

denne frist kan suspenderes, hvis offentliggørelsen ikke har kunnet finde sted i tide på grund af en uforudseelig og uundgåelig hændelse, synes en frist på 14 dage i princippet ikke at være utilstrækkeligt lang til at forberede og iværksætte et effektivt retsmiddel i praksis.

82 For det andet bemærkes med hensyn til tvivlsspørgsmålet vedrørende anvendelsen af en retlig formodning for ansvar, som bevirker, at bevisbyrden påhviler selskabet, således som det fremgår af denne doms præmis 58, at når blot det berørte selskab indgiver velbegrundede indsigelser mod den tvangsbøde, som det er pålagt, indledes den ordinære procedure, som giver den kompetente ret mulighed for at tage hensyn til sagens konkrete omstændigheder.

83 For det tredje bemærkes vedrørende den manglende udtrykkelige begæring eller mulighed for at blive hørt, at under enhver procedure, der iværksættes over for en person, og som kan munde ud i en bebyrdende retsakt, er overholdelse af retten til forsvar et grundlæggende EU-retligt princip, som skal sikres, selv om der ikke er fastsat nogen bestemmelser vedrørende den pågældende procedure. Princippet indebærer, at de adressater for en afgørelse, hvis interesser i væsentlig grad berøres deraf, skal have mulighed for at gøre deres synspunkter gældende vedrørende de omstændigheder, der er lagt dem til last som grundlag for den omtvistede afgørelse (dom af 15.6.2006, sag C-28/05, Dokter m.fl., Sml. I, s. 5431, præmis 74 og den deri nævnte retspraksis).

84 Det fremgår imidlertid af fast retspraksis, at de grundlæggende rettigheder ikke skal betragtes som absolutte rettigheder, men kan underlægges begrænsninger, forudsat at disse faktisk er nødvendige for at tilgodese de almene hensyn, som den omhandlede foranstaltning forfølger, og forudsat at begrænsningerne ikke, når henses til deres formål, indebærer et uforholdsmæssigt og uantageligt indgreb over for det centrale indhold af de beskyttede rettigheder (jf. i denne retning dommen i sagen Dokter m.fl., præmis 75, og dom af 18.3.2010, forenede sager C-317/08 - C-320/08, Alassini m.fl., Sml. I, s. 2213, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).

85 Henset til karakteren af den omhandlede overtrædelse lader det imidlertid under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende til, at anvendelsen af en sanktion, der i første omgang udgøres af 700 EUR, uden hverken en forudgående udtrykkelig begæring eller mulighed for at blive hørt, før sanktionen pålægges, ikke kan påvirke det centrale indhold af den omhandlede grundlæggende rettighed, eftersom indgivelse af begrundede indsigelser mod afgørelsen om tvangsbøde straks sætter denne ud af kraft og bevirker, at en ordinær procedure, hvorunder retten til at blive hørt, kan respekteres, indledes.

86 Tilsvarende synes en sådan procedure for det første effektivt at opfylde et formål, som er almindeligt anerkendt i EU-retten, eftersom den sanktionsordning, der er fastsat i UGB's § 283, som ændret ved BBG, således som det fremgår af den østrigske regerings indlæg, har til formål at sikre opfyldelse af offentliggørelsesforpligtelsen så hurtigt og effektivt som muligt ud fra et alment hensyn til en bedre beskyttelse af tredjemand og selskabsdeltagerne. For det andet er der ingen indikation af, at en sådan procedure ikke står i et rimeligt forhold til det formål, der forfølges hermed.

87 For det fjerde bemærkes med hensyn til andre elementer i proceduren, navnlig pligten til at begrunde det indledende processkrift, forbuddet mod at fremføre nye anbringender i forbindelse med kæremålet og den manglende garanti for afholdelse af et retsmøde, at intet af det for Domstolen oplyste giver anledning til at betvivle, at den i hovedsagen omhandlede sanktionsordning er forenelig med principperne om effektiv retsbeskyttelse og om retten til forsvar.

88 Følgelig må den i hovedsagen omhandlede sanktionsordning anses for at respektere principperne om effektiv retsbeskyttelse og om retten til forsvar.

89 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det præjudicielle spørgsmål – med forbehold af den prøvelse, som det tilkommer den forelæggende ret at foretage – besvares med, at artikel 49 TEUF og 54 TEUF, principperne om effektiv retsbeskyttelse og om retten til forsvar samt ellevte direktivs

artikel 12 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som ved overskridelse af en frist på ni måneder for offentliggørelse af regnskabsdokumenter foreskriver, at et kapitalselskab, hvis filial er beliggende i den pågældende medlemsstat, straks pålægges en bøde på mindst 700 EUR uden forudgående udtrykkelig begæring, og uden at selskabet gives mulighed for stillingtagen til den tilsidesættelse, det forholdes.

Sagens omkostninger

90 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Med forbehold af den prøvelse, som det tilkommer den forelæggende ret at foretage, skal artikel 49 TEUF og 54 TEUF, principperne om effektiv retsbeskyttelse og om retten til forsvar samt artikel 12 i Rådets ellevte direktiv 89/666/EØF af 21. december 1989 om offentlighed vedrørende filialer oprettet i en medlemsstat af visse former for selskaber henhørende under en anden stats retsregler fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som ved overskridelse af en frist på ni måneder for offentliggørelse af regnskabsdokumenter foreskriver, at et kapitalselskab, hvis filial er beliggende i den pågældende medlemsstat, straks pålægges en bøde på mindst 700 EUR uden forudgående udtrykkelig begæring, og uden at selskabet gives mulighed for stillingtagen til den tilsidesættelse, det foreholdes.

Underskrifter